

## [Rahbek.]

jeg ikke se, at der var sket en Ændring af Tallet dèr; jeg læste det saadan, at der i Landejendomme ikke kunde laanes over 90 pCt. Nu er jeg nok klar over, at der staaer noget andet, men man skal se ret nøje efter for at forstaa det. Jeg vil derfor henstille, at man affatter Lovene saaledes, at der ikke bliver Grundlag for Fejltagelser.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til en hurtig og villig Behandling i det høje Ting.

**Lange:** Det foreliggende Lovforslag maa vel siges at være et økonomisk Forsøg, for ikke at sige et økonomisk Eksperiment, et Forsøg, som vi har været stillet over for ved tidligere Lejligheder, ikke i Forslags Form, men under Diskussioner i Rigsdagen, og et Forsøg, som vi altid har stillet os skeptisk over for. Det kan heller ikke være anderledes, end at vi maa stille os noget tvivlende over for, om man virkelig ved Gennemførelsen af dette Lovforslag skulde kunne opnaa det, man tilsigter.

Man vil hindre Stigning af Ejendomspriserne, og jeg har vel Lov til at sige, at det, man særlig tænker paa, er Priserne paa Landbrugsejendomme — de to Ordførere, som hidtil har talt, har overhovedet ikke nævnt andet end Landbrugsejendomme, men Lovforslaget vedrører jo ogsaa andre Ejendomme. Man kan imidlertid ikke betragte enhver Stigning af Ejendomspriserne som en Ulykke. Ser man paa Tiden for 1914, havde man jo dengang en lang Periode med langsomt stigende Ejendomspriser, hvilket gælder baade By- og Landejendomme. Det var efter min Mening Udtryk for en Forbedring af Ejendommens Kvalitet, for en større Mulighed for Udnyttelse af Ejendommene, og det var, for saa vidt angaar Byejeendommene, Udtryk for en langsomt stigende Velstand. Det havde sikkert været ønskeligt, om man nu atter var inde i en saadan Periode, hvor man ikke skulde betragte en Stigning i Ejendomspriserne som en Ulykke, men som en naturlig Udvikling og som noget, der var samfundsmæssigt heldigt. Men selv om jeg ser saadan paa det, er jeg fuldkommen enig med den højtærede Indenrigsminister i, at en *voldsom* Stigning i Ejendomspriserne maa betragtes som en Ulykke, ikke mindst fordi en voldsom Stigning med fuldkommen Sikkerhed kan regnes at blive efterfulgt af et voldsomt Fald, ja, man kan vel sige et endnu voldsommere Fald.

Jeg sagde, at det var Stigningen i Ejendomspriserne, man vilde søge at hin-

dre, men det er vel egentlig den forøgede Gældsstiftelse, Lovforslaget vender sig imod. Det, der var Ulykken efter den forrige Højkonjunktur, var jo, at Landbrugsejendommene for en meget stor Dels Vedkommende var blevet behæftet med alt for megen Gæld; og hvis man kunde hindre noget saadant gennem en Lov som den foreslaaede, hindre en usund Gældsstiftelse og hindre en usund Prisstigning, vilde jeg være ikke en skeptisk, men en begejstret Tilhænger af Lovforslaget. Jeg tror imidlertid ikke meget paa, at man kan det. Det, man her er inde paa, er i Virkeligheden at ville kurere paa Sygdommens Symptomer, man søger ikke til Sygdommens Aarsager. Man hindrer nemlig ikke gennem det forelagte Lovforslag en forøget Gældsstiftelse, men man forbyder Tinglysning af Gælden. Og hvad betyder Tinglysningen af en forøget Gæld? Ja, den er Symptomet paa, at Ejendomspriserne er steget. Jeg tror nu ikke paa nogen voldsom Stigning i Priserne paa Byejeendomme, og det gælder vel ogsaa de to ærede Ordførere, der har talt, eftersom de slet ikke nævnte Byejeendomme. Huslejeloven i Forbindelse med den Indskrænkning i Befolkningens Levefod, som gør sig gældende, og som der jo er al Udsigt til vil blive endnu mere fremherskende, vil uden Tvivl medføre en Indskrænkning i Mulighederne for at udvide Lejlighedsbehovet. Dertil kommer, at baade dette: den indskrænkede Levefod og den store Mangel paa Varer, vil gøre, at mange Butikker bliver ledige. Dette vil hindre, at Ejendomspriserne i Byerne stiger i synderlig Grad, hvis der ikke sker store Omvæltninger med Hensyn til Pengenes Værdi.

Det, man altsaa vil søge at komme til Livs, er den stærke Stigning i Landejendomspriserne. Nu skulde man vel have nogen Grund til at tro, at saa kort Tid efter, at vi har oplevet Ulykker af denne Art under den forrige Krig — Efterveerne deraf er endnu ikke helt overstaaet —, burde der ikke være nogen Udsigt til, at saadanne Udslag paa ny kunde gøre sig gældende. Men man husker jo ikke længe, og det er derfor muligt, at den Slags Ulykker vil gentage sig nu, men jeg tror ikke, at man ved at forbyde Tinglysning af den Gæld, der stiftes, kan naa det, der tilsigtes. Den Stigning i Priserne paa Korn og andre Landbrugsprodukter, som har fundet Sted, vil vel blive efterfulgt af yderligere Stigning, og det vil naturligvis medvirke til, at Landejendommens Værdi vurderes højere. Den Pengerigelighed, der har været omtalt af saavel den højtærede Indenrigsminister som